

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr 38 — Rok I.

Włocławek, piątek 15 lutego 1946 roku.

Cena 2 złote

Przebudzenie Azji

Miliony mężczyzn i kobiet Wschodu, na których Zachód patrzył jako na ludzi bez znaczenia, osiągnęło świadomość polityczną, znalazło własnych przewodców (wielu z nich kształconych w zachodnich uniwersytetach), posiadających te same umiejętności i taką samą dumę narodową, jak narody zachodnie.

Uświadomili sobie, że ludy azjatyckie były uciśnione i eksploatowane i wierzą, iż mogą obecnie zrzucić rządy zachodnie i rozpocząć nową erę rozwoju niezależnego. Nigdzie Karta Atlantyka czy Cztery Wolności nie były przyjęte tak poważnie, jak w Azji.

Okres japońskiego podboju przyspieszył tę przemianę. Rząd tokijski był dość sprytny, aby wyczuć korzyści polityczne, jakie można osiągnąć z buntu ludów azjatyckich przeciw wyzyskowi kolonialnemu, lecz niedostatecznie, aby wycofać się z gry w chwili, gdy propaganda zrobiła swoje. Japończycy, dobrze przyjęci, gdy weszli jako oswojenci, popierali ruch narodowy, który obrócił się potem przeciwko nowym władcom. W wielu punktach na Pacyfiku zwyciężeni Japończycy zostawili po sobie sprawny lokalną administrację, której struktura wspomaga ruch niepodległościowy.

Premier rządu indonezyjskiego, na którego życie dokonali ostatnio zamachu — holenderscy „ekstremiści“, jest typowym przykładem. W wieku lat 35 jest obecnie głową indonezyjskiego ruchu narodowego, który pod różnymi postaciami czynny był w ciągu dwóch blisko pokoleń. Jego rząd ma mocną podstawę, jest ludowy i reprezentatywny, uznany przez władze brytyjskie w Indonezji, przez wielu poważnych Holendrów i w rzeczywistości przez wszystkich, poza „holenderskimi Burbonami“. Nie jest tajemnicą, że pożałowania godne straty w ludziach po obu stronach (brytyjskiej i indonezyjskiej) w czasie niedawnych zająć zdarzyły się jedynie dlatego, że rząd holenderski odmówił Indonezji praw samodzielnego rządu, których oni w wytrwale i słusznie żądali.

Wszelka zwłoka czyni sytuację poważniejszą, wraz ze wzbierającymi napięciami, konflikty pomiędzy Anglikami a Indonezyjczykami stają się coraz częstsze, a trudności porozumienia i załagodzenia są tym samym coraz większe. Z każdym tygodniem gwałtowność „ekstremistów“ wzrasta, a zagadnienie dla ludzi umiarkowanych jak premier, którzy pragną porozumienia i dobrych stosunków z Holandią, jest coraz trudniejsze.

Wielka Brytania ma niewątpliwie dosyć doświadczenia, jeżeli chodzi o ruch narodowy, aby wyciągnąć stąd moral. Opóźnienie w ofiarowaniu możliwych do przyjęcia warunków

Z procesu w Norymburdze

Przypiekano, wylupywano oczy, obcinano ręce i krzyżowano

NORYMBERGA, 14. 2. Na środowym posiedzeniu Trybunału prokurator radziecki Zoria udowodnił, że sztab marynarki niemieckiej zamierzał przy pomocy Hiszpanii zająć Gibraltaru. W lipcu 1941 roku wszyscy dowódcy armii na froncie wschodnim otrzymali pismo niemieckiego sztabu morskiego, które stwierdza, że Hitler zakomunikował plan swoich dalszych zamierzeń wojennych, po zakończeniu kampanii na wschodzie Europy.

„Jednym z pierwszych warunków — czytamy w planie — jest wzmocnienie sił zbrojnych w północnej Afryce w celu umożliwienia zdobycia Tobruku. Aby transporty z wojskiem mogły spokojnie przebiec Morze Śródziemne, trzeba na nowo podjąć bombardowanie Malty. O ile pogoda będzie sprzyjała atak na Tobruk rozpocznie się w połowie września. Przy pomocy Hiszpanii zostanie jeszcze w roku 1941 wykonany t. zw. plan „Felix“ — zajęcie Gibraltaru.

Jeżeli po zwycięskim zakończeniu wojny na wschodzie, Turcja przyłączy się do nas, atak na Syrię i Palestynę w kierunku na Egipt, będzie można rozpocząć już po krótkich przygotowaniach 85-10 dniowych.

Zajmiemy przełęcz na Kaukazie i usprawnimy transport w Anatolii i Turcji. Jeżeli po klęsce Zw. Radzieckiego Turcja nie stanie po stronie naszej, to atak przez Anatolię w kierunku południowym zostanie przeprowadzony wbrew jej woli.

Po zajęciu Tobruku zaatakujemy Egipt od strony Cyrenajki. Atak rozpocznie się pod koniec 1941 lub na początku 1942 roku. O ile załamanie się Zw. Radzieckiego stworzy konieczne warunki, wojsko zmotoryzowane uderzy poprzez kraj zakaukaski w kierunku zatoki perskiej, Iranu, Syrii i Egiptu. Z powodów warunków klimatycznych atak będzie można rozpocząć dopiero na początku 1942 roku“.

Prokurator Zoria oświadczył, iż dokument ten wskazuje, czego mogliby dokonać faszystowscy zamachowcy, gdyby nie zostali powstrzymani przez Czerwoną Armię.

„Czerwona Armia — powiedział prokurator — nie tylko oparła się agresji niemieckiej i zatrzymała napór faszystowski, lecz wspólnie z armiami sojuszniczymi doprowadziła do zupełnej katastrofy Niemiec hitlerowskich i do tego, iż tu przed nami siedzą na ławie oskarżonych faszystowskie przestępcy wojenni“.

Następnie prokurator Pokrowski omawiał traktowanie radzieckich jeńców wojennych. Odczytuje on raport

proceedzi do zdyskredytowania ludzi o zapatrywaniach umiarkowanych i do nasilenia gwałtów. Raz zrodzony ruch narodowy nie daje się zagasić. Dep.

Komisarza Ludowego Mołotowa stwierdzający, iż żołnierze Czerwonej Armii byli poddawani przez wojskowych niemieckich potwornym torturom.

Przypiekano ich rozpalonym żelazem, wylupywano oczy, odcinano uszy i ręce, krzyżowano ich i wycinano na brzuchu rozpalonymi nożami gwiazdę pięcioramienną. Żołnierzy Czerwonej Armii kłuto bagnetami, truto arszenikiem, rozdzierano czołgami. Wojska niemieckie zabierały rannym całe ich odzienie i zostawiały ich na polu bitwy nagich, aby zamarli.

Żołnierze radzieccy byli głodzeni, otrzymywali dziennie trochę zgnitych kartofli i spleśniałego chleba. W obozie Wittebach żołnierze radzieccy nie otrzymywali pożywienia przez cztery miesiące.

Naczelne dowództwo niemieckie i ministerstwo Apropowizacji i Rolnictwa opracowały wspólnie przydziały żywnościowe dla żołnierzy radzieckich. Składały się one z 6 kg. chleba i 400 gr. mięsa miesięcznie. Było to formalne konanie z głodu. Rząd niemiecki ukrywał te rozporządzenia przed opinią publiczną. Kiedy rząd radziecki zwrócił się do rządu szwedzkiego o ustalenie, czy informacje co do odżywiania jeńców wojennych, opublikowane w prasie europejskiej i amerykańskiej są zgodne z prawdą, rząd szwedzki oświadczył, iż wiadomości te są prawdziwe, ale że rozporządzenie to nie zostało opublikowane i wobec tego jest nieosiągalne.

„Rozporządzenie to — stwierdza prokurator — nieosiągalne dla rządu szwedzkiego jesienią 1941 roku, znajduje się obecnie w rękach Międzynarodowego Trybunału w Norymburdze“.

Nowe masowe groby

PARYŻ, 14. 2. Agencja France Presse donosi z Baden, że w lasach koło Hinsert odkryto masowe groby. Jeden z nich ma 250 m. długości, a 20 m. szerokości.

W swoim czasie trupy tysięcy deportowanych Belgijczyków, Luksem-

Przedstawiciel oskarżenia odczytuje wiadomość ogłoszoną przez Komisarza Mołotowa w kwietniu 1942 roku stwierdzając, że aby zemścić się za poniesione klęski armia niemiecka przystąpiła do zupełnej eksterminacji jeńców radzieckich.

Oskarżeni przysłuchują się bez wzruszenia mrozującym krew w żyłach szczegółom podanym przez prokuratora o odnalezieniu trupów storturowanych lub też spalonych żołnierzy Czerwonej Armii na całym rozległym froncie od oceanu Północnego do Morza Czarnego.

Prokurator Pokrowski odczytuje pismo skierowane przez Rosenberga do Keitla, noszące datę 19 lutego 1942 roku.

Rosenberg pisze: „Los jeńców radzieckich jest jedną wielką tragedią. Z trzech milionów sześciuset tysięcy jeńców pozostało przy życiu zaledwie kilkadziesiąt tysięcy ludzi, zdolnych do pracy. Większą część Rosjan umarła z głodu. Tysiące ofiar pochłonął tyfus. Dowódcy wojsk niemieckich na froncie wschodnim nie pozwalali ludności cywilnej podawać żywność jeńcom radzieckim“.

„Nikt chyba nie będzie podejrzewał Rosenberga o zbyt wiele sympatii dla narodu radzieckiego“ — oświadcza prokurator.

Zostało stwierdzone przez komisję radziecką, iż w jednym tylko obozie pod Smoleńskiem zginęło 60 tysięcy żołnierzy Czerwonej Armii i ludności cywilnej.

Radziecki przedstawiciel oskarżenia oświadczył, iż szef sztabu naczelnego dowództwa niemieckiego gen. Halder, jak również dawny zastępca Jodla, gen. Warlimont będą sprawdzani na salę sądową w celu złożenia zeznań.

burezyków, Czechów i Francuzów z obozu w Hermeshell, położonym o 5 km. na północy, zostały wrzucone do dołów.

Obecnie przeprowadza się szczegółowe badanie grobów.

O nadrzędny rząd światowy

LONDYN, 14. 2. Agencja Reutera donosi, że delegatom na Generalne Zgromadzenie ONZ została wręczona rezolucja, podpisana przez 1000 uczonych amerykańskich, ze słynnym fizykiem dr. Einsteinem i badaczem nad energią atomową Josefem Raszem na czele.

Rezolucja domaga się, aby Generalne Zgromadzenie ONZ objęło funkcję Rady Bezpieczeństwa, ta ostatnia zaś została przekształcona w Komitet

Wykonawczy, tworząc rodzaj nadrzędnego rządu światowego.

Szubienica dla zdrajcy

RADOM, 14. 2. Przed Sądem Specjalnym w Radomiu stanął volksdeutsch Artur Zebel. Akt oskarżenia zarzucał mu między innymi, że jako agent gestapo brał udział w aresztowaniach Polaków w Radomiu, przy czym część aresztowanych rozstrzelano jako zakładników. Sąd skazał Zebela na karę śmierci.

Działalność band w Polsce

WARSZAWA, 14. 2. Minister Bezpieczeństwa Publicznego Radkiewicz udzielił korespondentowi Polskiej Agencji Prasowej odpowiedzi na szereg pytań w sprawie istotnego tła aktów teroru politycznego w Polsce.

Po stwierdzeniu, że wystąpienia niektórych polityków i publicystów zagranicznych na temat akcji terrorystycznej w Polsce nie grzeszą bezstronnością ani ścisłością, minister odpowiedział na zapytanie dotyczące ośrodków dyspozycyjnych, które inspirują działalność terrorystyczną w Polsce.

— Sa wszelkie podstawy do twierdzenia, że istnieje ścisła łączność między sprawcami czynów zbrodniczych, a sztabami emigracji polskiej, sztabem głównym „polskich sił zbrojnych” w Londynie i sztabem Andersa. Oto niektóre fakty:

Związek między sztabem londyńskim i bandami organizacji „WIN” (wolność i niezawisłość) ustalono ponad wszelką wątpliwość w szeregu wypadków. Ustalono to np. jeśli idzie o bandę „Orlika”, czyli jak brzmi jego właściwe nazwisko Bernaciaka Mariana. Jako skoczek spadochronowy został on tutaj przysłany z Anglii za czasów okupacji. W roku 1943 „Orlik” wyprowadził większą ilość Żydów pod pretekstem wywiezienia ich zagranicę i uratowania ich w ten sposób przed okupantem. W istocie wymordował on wszystkich i ograbił z kosztowności. W ciągu ostatniego roku banda „Orlika” dokonała szeregu zabójstw. Banda „Orlika” jako część składowa organizacji „WIN” podlegała bezpośrednio Gołębiowskiemu Stefanowi („Ster”) wysłannikowi sztabu londyńskiego, komendantowi organizacji na okręg lubelski.

Temuż „Sterowi” podlegał wódz bandy na okręg siedlecki, który dnia 24 stycznia r. b. zamordował kierownika Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Łukowie oraz 2 wartowników i ma na swoim sumieniu kilnaście mordów dokonanych na ludności cywilnej.

Charakterystyczne jest, że kierownicy tych band nie są tylko wychowankami osławionego VI wydziału sztabu głównego w Londynie, który zajmuje się sprawami krajowymi, na czele którego stoi generał Kapeliński, ale, że do ostatniej chwili utrzymywali ścisłą łączność z tym sztabem i otrzymywali dokładne rozkazy od generałów Kopańskiego i Pełczyńskiego, pułk. Utnika, pułk. Nowickiego, pułk. Hartmana i innych, którzy do dziś dnia znajdują się na terytorium angielskim.

Jednym z kurierów tegoż sztabu okazał się aresztowany przez Organa Bezpieczeństwa major Szewczyk Piotr (Piterozer). Drugim kurierem był kpt. Antoszewicz („Iwo”). Takim kurierem był również Michał Zurałski („Majewski”) oraz inni, którzy z polecenia panów z Londynu przywozili szczegółowe rozkazy, zmierzające do wzmożenia teroru w Polsce.

Wszyscy ci oficerowie przyjeżdżali w mundurach angielskich, a niektórzy byli zaopatrzeni w dokumenty angielskie jak np. Szewczyk.

W walce z demokracją polską najbardziej rozgałęzioną zbrodniczą akcją prowadzi NSZ, którego ośrodkiem dyspozycyjnym jest sztab Andersa. Dokładnie zostanie to ujawnione podczas najbliższych procesów członków NSZ w Polsce.

Oto niektóre przykłady działalności band NSZ:

Wchodząca w skład NSZ banda „Otto” zamordowała w powiecie kęp-

nowskim 5 funkcjonariuszy Bezpieczeństwa Publicznego, żonę jednego z pracowników Bezpieczeństwa Wesołowską i dwoje małych dzieci. Ta sama banda zamordowała w Wigilię Bożego Narodzenia starostę powiatowego w Wieluniu, Sienkiewicza. Sprawcy tego morderstwa zostali ujęci. Sam dowódca bandy „Otto” w tych dniach zginął w walce z oddziałami wojskowymi ścigającymi terrorystów.

Druga banda NSZ, mianowicie banda „Burego” dokonała niedawno napadów na 5 wsi w województwie białostockim i po bestialsku wymordowała wielu mieszkańców. Obie te bandy wypełniały rozkazy emisariuszy Andersa. Były one również w kontakcie z NSZ gestapowską bandą „Bohun” tak zwaną brygadą świętokrzyską. Dąbrowski „Henryk”, który kierował akcją mordowania ludności polskiej w Wierchowinach i któremu udało się zbiec, jest obecnie szefem sztabu brygady „Bohun” i znajduje się w chwili obecnej pod Norymbergą. Rola jego będzie szczególnie wyświetlona na procesie publicznym bandytów „PAS” (Pogotowie Akcji Specjalnej), który rozpocznie się w Warszawie dzisiaj.

Już te fakty potwierdzają słuszność tezy ministra Rzymowskiego, że ośrodki dyspozycyjne akcji terrorystycznej znajdują się zagranicą na terenach podległych Wielkiej Brytanii i Stanom Zjednoczonym. Ministerstwo rozporządza szeregiem zdjęć i dobitek — dokumentów potwierdzających powyższe wywody, które zostały przedstawione przedstawicielom prasy zagranicznej na niedawno odbytej konferencji prasowej.

— Co obywatel minister może powiedzieć o metodach działania wysłanników londyńskich?

— Wśród dokumentów, będących w rozporządzeniu ministerstwa znajdują się dokumenty wymownie charakteryzujące metody działania terrorystów. Jednym z takich dokumentów jest legitymacja służbowa Dmیتrowca Michała, pracownika Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Tomaszowie Lubelskim, zamordowanego przez bandytów. Dokumentem tym posługiwał się wysłannik londyński „Ster”. Bandy dywersyjne stosują metody prowokacji politycznej, występują często w mundurach Wojska Polskiego lub Armii Czerwonej, posługują się zrabowanymi dokumentami, robią wszystko by odwrócić uwagę od właściwych sprawców i rzucić cień na organy Bezpieczeństwa, Wojsko Polskie i sojuszniczą Armię Czerwoną.

— Co zostało zrobione w dziedzinie pacyfikacji stosunków politycznych w kraju?

— Rząd Jedności Narodowej, a jeszcze wcześniej Rząd Tymczasowy przeprowadził wielką pracę polityczną w kierunku pacyfikacji stosunków w kraju. W ogłoszonej amnestii zapewniono bezkarność wszystkim tym, którzy ujawnią się dobrowolnie. Wynik tej polityki był bardzo pozytywny. Ujawniło się ponad 40 tys. osób. Przekazano władzom znaczną ilość broni. Ci, którzy się nie ujawnili — to są jednostki w znacznej swej większości zdemoralizowane. Właśnie z usług tych ludzi korzystają emisariusze panów Andersów, Pełczyńskich i innych. Nimi właśnie posługują się w niecznej robocie przeciwko obozowi demokracji.

Rząd Jedności Narodowej wszystko uczynił, ażeby stosunki w kraju

spacyfikować, ale na przeszkodzie pełnej pacyfikacji stoją przede wszystkim sztaby Andersa, Kopańskich i innych, które znalazły przytułek za granicą i stamtąd inspirują wrogą działalność w kraju.

Nadsyłają tutaj nie tylko dziesiątki swych emisariuszy, ale i ogromne sumy pieniężne w dolarach i funtach szterlingów. W swej walce przeciw demokracji łączą się z elementem proniemieckim i niemieckim, jak również z bandami faszystów ukraińskich.

Wielką przysługę Narodowi Polskiemu i Demokracji polskiej, wielką przysługę sprawie pokoju i bezpieczeństwa oddadzą ci, którzy przetrną zbrodniczą działalność sztabu Andersa, Kopańskiego i Pełczyńskiego. Jeśli zaś ktoś korzystając z fałszywych, tendencyjnych informacji właśnie tych panów, rzuca podejrzenie na aparat Bezpieczeństwa Publicznego, który złożył tyle dowodów ofiarności w obronie demokracji chociażby w postaci 1427 zamordowanych przez bandytów najlepszych swych funkcjonariuszy, to muszę stwier-

dzić, że mija się z prawdą i wyrządza wielką krzywdę tym ludziom, jak również całej demokracji polskiej.

O rozmiarach akcji terrorystycznej można sądzić z następujących liczb:

Prócz 1427 zamordowanych pracowników Bezpieczeństwa Publicznego i Milicji, zabitych zostało do 2 tys przedstawicieli partii demokratycznych. Wśród zamordowanych znajdują się działacze PPR, PPS, SL, SD i około 10 członków PSL.

Jeśli chodzi o udział Niemców w akcji terrorystycznej to na Śląsku zaobserwowano działalność grup organizacji „Wehrwolf” (Wilkołaków); w południowo-wschodniej części kraju dopuszczają się bandytyzmu resztki faszystów ukraińskich z byłej dywizji SS-Galizien.

Na zakończenie minister podkreślił raz jeszcze, że spodziewa się, iż rządy w krajach zagranicznych i opinia publiczna przyczynią się do jak najszybszego zlikwidowania zagranicznych ośrodków dyspozycyjnych bandytyzmu i dywersji w Polsce.

Repatriacja Polaków z Z. S. R. R.

MOSKWA, 14. 2. Dnia 7 lutego wyruszył z Zaporozża transport wiozący 1320 obywateli polskich, wracających do kraju. 10 lutego wyruszył z miasta Asumy transport wiozący 1100 repatriantów. Odjazd pierwszych transportów ze wschodniej Ukrainy był wzorowo zorganizowany pod każdym względem. Zgodnie z ułożonym pla-

nem, w ciągu lutego zostanie wysłana cała ludność polska, zamieszkująca dotychczas wschodnią Ukrainę (ponad 35.000 osób).

W myśl umowy polsko-ukraińskiej o wymianie ludności, wyjadą również Polacy z zachodniej Ukrainy. W ciągu lutego wyjedzie do Polski z zachodniej Ukrainy około 30.000 Polaków.

Tymczasowa siedziba ONZ

LONDYN, 14. 2. Agencja Reutera donosi, że na posiedzeniu komisji do spraw siedziby ONZ postanowiono jednogłośnie obrać Nowy Jork na miejsce tymczasowej siedziby ONZ.

Propozycja australijska obrania San Francisco na siedzibę tymczasową została odrzucona 21 głosami przeciwko 19.

Marszałek Douglas naczelnym dowódcą

LONDYN, 14. 2. Brytyjski marszałek lotnictwa Douglas został mianowany naczelnym dowódcą brytyjskich sił zbrojnych w Niemczech i członkiem

Sojuszniczej Rady Kontrolnej na miejsce marszałka wicehrabiego Montgomery, który obecnie stanowisko szefa sztabu imperialnego.

Delegacja Persji — do Moskwy

LONDYN, 14. 2. Agencja Reutera donosi z Teheranu, że delegacja złożona z najwybitniejszych polityków i dziennikarzy irańskich udaje się w najbliższych dniach do Moskwy. Na czele delegacji stoi premier Iranu Sultanech.

Władze radzieckie zakomunikowały premierowi na lotnisko teherańskie przybył specjalny samolot, który rząd radziecki oddał do dyspozycji premiera w celu odbycia podróży do Moskwy.

O wspólny blok wyborczy

WARSZAWA, 14. 2. W dniu 13 lutego odbyło się drugie posiedzenie przedstawicieli trzech stronnictw Polskiej Partii Socjalistycznej, Polskiej Partii Robotniczej i Polskiego Stronnictwa Ludowego w sprawie bloku wyborczego stronnictw demokratycznych. Z ramienia PPS byli obecni: przewodniczący CKWPPS ob. Osóbka-Morawski, sekretarz generalny CKWPPS ob. Cyrankiewicz; z ramienia PPR — sekretarz generalny KCPPR ob. Gomulka i członkowie KCPPR ob. Berman i Zambrowski; z ramienia PSL — przewodniczący PSL — ob. Mikołajczyk, wiceprezesi ob. Niecko i Bańczyk oraz sekretarz generalny ob. Wójcik.

Następną kolei konferencję przedstawicieli wymienionych stronnictw

postanowiono odbyć w dniach najbliższych.

Dymisja amerykańskiego ministra

WASZYNGTON, 14. 2. Prezydent Truman przyjął dymisję amerykańskiego ministra spraw wewnętrznych Herolda Ickesa, który zajmował to stanowisko przez 13 lat.

Do czasu mianowania następcy obowiązki ministra spraw wewnętrznych będzie pełnił dotychczasowy podsekretarz stanu w ministerstwie spraw wewnętrznych Oskar Chapman.

Życia kobiety

O prawa kobiet

Tempo życia dzisiejszego nasuwa nam tyle wydarzeń, iż w ogromie ich niemało fakty, które jeszcze niedawno stanowiły sensację i były przedmiotem gorących dyskusyj.

Jednym z takich doniosłych dla ruchu kobiecego wydarzeń były wystąpienia kobiet w walce o równouprawnienie z mężczyznami. Fragmentem zaś tych poczynań był ruch tak zwanych sufrażystek na terenie Anglii.

W pierwszych latach naszego stulecia podjęły one ostrą walkę pod hasłem „żądamy wyborów dla kobiet”. Naturalnie współcześni patrzyli na ich wystąpienia w sposób różnorodny. Przeważała opinia, że jest to jeden z tych nienaturalnych objawów, które stanowią do pewnego stopnia rzecz komiczna i pozbawioną podstaw.

Pisma z tego okresu przynoszą nam szereg złośliwych uwag na temat równouprawnienia kobiet, a nierzadkie są karykatury przedstawiające kobiety walczące o równouprawnienie w sposób ośmieszający. Widzimy np. rysunki kobiet przemawiających, które nagle proszą przewodniczącego o przerwę, bo... muszą iść do domu na kilka minut, żeby nakarmić płaczące dziecko itd.

Trzeba przyznać, że jak na owe czasy i warunki kobiety poczyniły sobie energicznie i wytrwale dążyć do zamierzonego celu. W roku 1907 urządziły one w Londynie pochód przez miasto z transparentami. Pierwszy taki pochód udał się bardzo dobrze i sufrażystki zostały przyjęte życzliwie przez gromadzącą się na chodnikach publiczność. Drugi jednak spotkał się już z nieprzychylną postawą mieszkańców.

Niezrażone tym bojowniczkami udały się do ówczesnego premiera Asquitha

i zażądały prawa czynnego i biernego wyborów. Jeden z deputowanych wniósł nawet sprawę tę na porządek dzienny obrad, wniosek jego jednak został obalony większością głosów przeciwników i nie ujrzał nawet światła dziennego.

Wobec powyższego działaczki usiłowały wkroczyć do parlamentu, czemu sprzeciwiła się policja. Poczęły więc stosować szereg podstępów, jak np. wywołując zamieszanie w pobliżu wejścia, ażeby odwrócić uwagę od wejścia i wykorzystać tę chwilę na dostanie się do gmachu obrad. Wreszcie jednej z nich udało się przedostać na salę obrad. Niezrażona tym, że jest sama, wystąpiła energicznie z żądaniami. Niestety straż porządkowa usunęła ją z sali.

Wystąpienia tego rodzaju zdarzały się i w innych krajach. Być może zawiązały one liczne momenty śmieszne. Niemniej trzeba przyznać, iż stanowiły jedno z ogniw w walce z licznymi zacofanymi poglądami na stanowisko kobiety w życiu społecznym. Jak zwykle w tych wypadkach szły one za daleko, sięgały krańcowo w drugą ostateczność, ale miały też dużo racji, szczególnie jeżeli chodzi o stosunek społeczeństwa do kobiety i pogląd na ich możliwości życiowe.

Życie i wypadki następnych lat dały nam dowód energii, przedsiębiorczości i pomysłowości kobiet, nie mówiąc o możliwościach w dziedzinie naukowo-pracowniczej. Okres okupacji niemieckiej, ostatnich barbarzyńskich okrucieństw i rola jaką odegrały kobiety w walce z odwiecznym wrogiem świadczy o jeszcze jednym — o odwadze kobiet i ich patriotyzmie. W historii mieliśmy liczne tego przykłady. Dziś potwierdziło je życie. (c).

Ńdziało się to rok temu

W dniu 15 lutego 1945 roku wojska 2 Frontu Białoruskiego w zaciętych walkach na Pomorzu zajęły CHOJNICE i TUCHOLE, silne punkty obrony niemieckiej i ważne węzły komunikacyjne.

Wojska 1 Frontu Ukraińskiego w toku walk ofensywnych zajęły na Śląsku Zaodrzańskim ZIELONĄ GÓRĘ i w Brandenburgii SOMMERFELD i SORAU.

Rok Kościuszkowski

Przemówienie Marszałka Roli - Żymierskiego

KRAKÓW, 14. 2. Ogłaszamy rok 1946 rokiem Kościuszkowskim, my, realizatorzy politycznego testamentu Kościuszki — rozpoczął swe przemówienie marszałek Rola-Żymierski.

Polska demokracja ludowa jest bowiem nie tylko spadkobierczynią duchową ale i kontynuatorką myśli społecznej i politycznej wielkiego wodza w chłopskiej sukmanie.

Walka o wolność i niepodległość oraz walka o reformy społeczne — były to dwie równoległe linie żywota wielkiego nauczyciela narodu polskiego. Kościuszko rozumiał, że jedyną drogą do ocalenia zagrożonej niepodległości, to nie tylko droga czynu i nieustępliwa walka z obcą przemocą, ale równocześnie taka sama walka z wewnętrzną niemocą, z rozkładem woli i czynu narodowego spowodowanym ciemnotą i egoizmem szlachectwem. Rozumiał, że trzeba rozprzeźnić świadomość narodową na olbrzymie masy chłopskie. Pierwszy wskazał narodowi polskiemu, tę wielką prawdę, że o istnieniu narodu, jako państwa, stanowią masy ludowe, że niepodległość wiąże się nierozdzielnie z postępowaniem i równouprawnieniem społecznym.

Chłopska sukmana była wyrazem najgłębszych przekonań Kościuszki, który potęgą wielomilionowych rzesz chłopskich chciał przeciwstawić mocarstwu zaborczym, czyniąc tych chłopów uprzednio obywatelami państwa i tworząc pierwsze wojsko ludowe.

Oddajemy obozowi całej polskiej

demokracji ludowej sprawiedliwość, gdy stwierdzamy, iż mamy prawo nazwać się dziedzicami duchowej spuścizny Kościuszki.

„Myśmy podnieśli wysoko sztandar demokracji i postępu, który jest równocześnie sztandarem niepodległości i wielkości państwa polskiego i jeżeli dane nam było osiągnąć zwycięstwo to właśnie dlatego, że Kościuszkowską linię polityczno-społeczną, przedłużoną o wymiar 150 lat, potrafiliśmy zrealizować w całej pełni.

Dokończyliśmy przez Kościuszkę demokratyzację Wojska Polskiego. Z ducha Bartosza Głowackiego wyrosły dziś kadry nowych oficerów, oficerów odrodzonego Wojska Polskiego, dziesiątki tysięcy Bartoszków, synów chłopów i robotniczych“.

Omówiwszy w paru zdaniach historyczne i symboliczne znaczenie Targowicy marszałek podkreśla, że reakcja stawała zawsze w poprzek najszlachetniejszym zamierzeniom. Zniekształca się postać Kościuszki, chcąc z niego uczynić sztandar nastrojów antyrosyjskich i antyradzieckich.

Kościuszko nie walczył z narodem rosyjskim, ale zarówno z reakcją polską, jak i z caratem, który w Targowicy sprzymierzył się z polską magnaterią przeciw ludowi polskiemu i polskiemu narodowi. Dlatego nie mają prawa przywłaszczać sobie postaci Kościuszki przeciwnicy ludowej demokracji. Będzie on zawsze sztandarem demokracji Polski Ludowej.

Porady praktyczne

Wywabianie plam

Herbata — patrz Kawa.

Kakao — patrz Czekolada.

Klej.

Spierać wodą mydlaną.

Krew.

Spierać ciepłą wodą z niewielkim dodatkiem amoniaku lub soli.

Lep na muchy.

Śczyścić terpentyną.

Likiery.

Przy bardzo świeżej plamie wystarczy zmyć ciepłą wodą. Niezawodnie zawsze działa mocny amoniak lub wódka. Pod koniec koniecznie zmyć plamę ciepłą wodą.

Mleko.

Zwilżyć plamę wodą, następnie sprać w wodzie mydlanej z dodatkiem mocnego amoniaku.

Olówek kopiowy.

Na przemian zwilżyć plamę octem i spirytusem, potem spłukać w letniej wodzie.

Piwo.

Na lnianych i bawełnianych tkaninach. Poplamione miejsce zlewać strumieniem (nad miseczką) wrzącej wody, albo namoczyć w wodce i sprać.

Na jedwabiu. Potrzeć mydłem na sucho od plam, po czym natrzeć szmatką namoczoną w wodce.

Na białej wełnie. Zwilżyć kilkakrotnie amoniakiem i sprać w mydlinach.

Pokost.

Nacierać olejkami terpentynowym, ogrzanym w wodnej kąpieli.

Pomadka.

Plamę z pomadki do obuwia nacierać olejkami terpentynowym oraz mieszaniną mocnego amoniaku z mydlanym spirytusem.

Sadze.

Najpierw szczyścić benzyną, potem wyprać wodą mydlaną. Plamę z sadzi na tkaninach nacierać miękiszem świeżego chleba.

Dopomóż komisarzowi spisowemu w jego ofiarnej pracy

Wybór właściwego momentu

Powszechny sumaryczny spis ludności wypada w okresie trwających jeszcze w pełni najintensywniejszych ruchów ludnościowych w Polsce, ruchów o skali historycznej odbywających się zresztą na całym naszym kontynencie.

Nasuwa to dwa pytania, podyktowane troską o dobro ważnej sprawy: czy moment przeprowadzenia spisu ludności jest trafnie obrany i czy liczby, które spis przyniesie nie zdezaktualizują się już po krótkim czasie, stając się jedynie materiałem historycznym.

Zasadniczą odpowiedź na pierwsze pytanie daje samo życie, jego palące potrzeby. Zupełny brak jakiegokolwiek pewnych danych o liczbie, rozmieszczeniu i składzie ludności kraju od pierwszej chwili odzyskania niepodległości stanowił największą przeszkodę w każdym niemal większym poczynaniu państwowym lub społecznym. czestokroć przekreślając możliwość dokładnego planowania i ścisłej dyspozycji.

Brak ten, gdy nie jest znana nawet ogólna liczba ludności na terenie Państwa, nie mógł być telerowany z chwilą, gdy warunki ogólnorganizacyjne w kraju o tyle się skonsolidowały, że przeprowadzenie spisu stało się możliwym. Czekanie na ukończe-

nie masowych ruchów wędrownych, które jeszcze potrwać pewien czas, w tych warunkach jest niemożliwe. Ruchy te wymagają wprawdzie większego wysiłku organizacyjnego od aparatu spisowego, jednak nie stanowią przeszkody zasadniczej ku przeprowadzeniu spisu.

Środek lutego, który obrano jako termin spisu wypada przy końcu okresu względnie najmniej intensywnych ruchów wędrownych w całym roku, tuż przed rozpoczęciem wiosennych robót rolnych, ruszeniem rzemiosła i przemysłów sezonowych, to też termin ten jest najdogodniejszy.

Co do dezaktualizowania się, szybkiego „starzenia się” liczb, jakich spis dostarczy, to należy pamiętać, że masowe ruchy repatriacyjne i odpływowe ludności są przecież rejestrowane przez odpowiednie urzędy, dzięki czemu najogólniejsze przynajmniej dane spisowe będą mogły być aktualne, „odmłodzone”. Należy przy tym pamiętać, że wyniki obecnie organizowanego spisu sumarycznego w odróżnieniu od spisu obszernego będą znane w okresie bardzo krótkim po jego przeprowadzeniu, co również zmniejsza ostrze dozaktualizowania się wyników.

RYTM KUJAW

Pow. nieszański

W Powiatowym Referacie Świadczących Rzeczowych w Aleksandrowie Kuj. zgłaszają się liczni rolnicy po przydział węgla i ropy do młocki zboża i zapewnienia, że do dnia 15. II. br. odstawią w stu procentach należny kontyngent zboża.

W terenie wra praca przy młóce. Każdy młóci, jak może: parówką, końmi, cepami, byle zdążyć w terminie odstawić zboże na kontyngent i w ten sposób spełnić swój obowiązek obywatelski.

Od wpływu zboża kontyngentowego zależy, czy ludność pracująca —

bezrolna miast i wsi będzie miała za pewniony tani chleb.

Do wzmocnienia się akcji świadczeń rzeczowych na terenie powiatu przyczyniły się wysokie premie pieniężne, jakie wypłaca rolnikom Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa za odstąpienie zboża.

Na ten cel otrzymał powiat nieszański 562,500 zł. Szczególnie korzystnie zanoszą się obecnie akcja świadczeń zbożowych w gminach Ruskowo, Byton, Boguszyce, Osiećciny, Piotrków, Bądkowo i Radziejów.

Powiatowa Rada Narodowa. Na dzień 22 lutego rb. o godz. 10 wyznaczono zostało posiedzenie Włocławskiej Powiatowej Rady Narodowej z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i przyjęcie ślubowania od nowoprzybyłych członków;
- 2) Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia;
- 3) Kooptacja członków Komisji Ziemiańskiej;
- 4) Wybór jednego członka Wydz. Powiatowego;
- 5) Przyjęcie umowy na wydawnictwo „Gazeta Kujawska“;
- 6) Sprawozdanie Komisji: a) Kontroli Społecznej, b) Kontroli Rzeczowej, c) Kontroli Finansowej;
- 7) Sprawozdanie Starosty Pow.;
- 8) Wolne wnioski.

Parę słów o jednym balu. Ubiegłej soboty odbył się w sali Teatru Ziemi Kujawskiej bal kolejarzy miejscowych. Nie zwrócilibyśmy na niego uwagi specjalnej, bo przecież zabaw obecnie jest bardzo dużo, kto wie czy nie za dużo, tym bardziej, że niektórzy z nas jak naborą rozpędu zabawowego w sobotę, to nie mogą się zatrzymać nieraz aż do środy, marnując niepotrzebnie tak cenny obecnie czas i dlatego też o zabawie nie będziemy pisali. Podkreśliliśmy tylko ten fakt, że zorganizowana była dobrze, sala ładnie udekorowana no i tłumy, tłumy, i tummy.

Pragniemy tylko zwrócić uwagę na to, co wchodzi już do zakresu wyższego, a mianowicie na t.zw. wstawki urozmaiceniowe w czasie zabawy, a zorganizowane przez kolejarzy, utworu i pomysłu ob. Stępniewskiego.

Obrazki aktualne: a więc i Norymberga, i dziejowe szabrownictwo z łapownictwem i stosunki wiejskie, wszystko to było podane z umiarem, zabarwione odpowiednio dowcipem i wykonane starannie.

Ponieważ to był zespół amatorski, więc tym bardziej należy ocenić pracę ob. Stępniewskiego i współpracę wszystkich amatorów z ob. Melchinkiewiczem na czele.

Kujawiak na zakończenie urozmaicenia był również wykonany starannie.

Ten właśnie moment chcielibyśmy uwypuklić i na niego zwrócić uwagę. Na przyszłość jedna prośba.

Urozmaicenia powinny otworzyć zabawę, bowiem wykonane w późniejszym czasie tracą na efekcie, gdyż wielbiciele bufetu niestety są głośniejsi od wykonawców zespołu amatorskiego, co mocno rozprasza uwagę widzów i przeszkadza wykonawcom.

Wielka rewia muzyczna z Bydgoszczy. Dnia 15 lutego o godz. 17 i 19 w sali Teatru Ziemi Kujawskiej występują połączone zespoły teatralne z Bydgoszczy, przy udziale reprezentacyjnej orkiestry jazzowej i salonowej Woj. Komendy Milicji Obywatelskiej z Bydgoszczy. Wystawiana będzie wielka rewia muzyczna p. t. Parada Humoru! W programie obok popisów orkiestry fragmenty z operetek, tańce, wesołe skecze, satyra aktualna, rewelersi, wszystko w oprawie muzycznej orkiestry. Udział bierze 20 osób. O godzinie 15-ej przedstawienie dla młodzieży szkolnej.

Kronika

<p>DZURY APTEK: Dziś na 8-go Maja 16</p> <p>KINA „Bałtyk” i „Polonia“ Film produkcji francuskiej p. t. Zdobycy Marekka</p>	<p>Dzisiaj PIĄTEK 15 LUTEGO Faustyna</p>	<p>Kalendarzyk słowiański Przybyroda</p> <p>Słońce: wschód o godzinie 6.54 zaciód o godzinie 16.48</p>
--	--	--

W lusterku

Jaę na zabawę

Chociaż nie umiem bawić się wcale, za stary jestem, panie tego — będę w sobotę w teatrze na balu Polskiego Krzyża Czerwonego.

Sądzę, że innych cel też zachęci, sobota termin niedaleki; jeśli nie taniec, może Was zności, że pomożecie w dziele opieki.

Agapit.

Komunikat Komitetu przeciwwodowego z dnia 14. 2. 1946 r. Odczyt na wodowskazie we Włocławku 5,20. Płynie silna kra z rozbitych zatorów warszawskich. Z Płocka sygmalizują przybór wody około 1 mtr. Kra przepływa narazie swobodnie środkowym przesłem mostu. Spodziewany jest przybór wody około 1 mtr.

Dnia 17 lutego br. w niedzielę w Państwowym Liceum i Gimnazjum im. Marii Konopnickiej we Włocławku odbędzie się uroczystość poświęcenia sztandaru szkolnego, ufundowanego przez Koło Rodzicielskie.

Uroczystość rozpocznie się nabożeństwem w Bazylice Katedralnej o godz. 10. Poświęcenia sztandaru dokonają: JE. Ks. Biskup Dr. Karol Radziwiłł. Po nabożeństwie w auli szkolnej odbędzie się uroczysta Akademia. Obchód poświęcenia sztandaru połączony będzie z rozdawnictwem świadectw dojrzałości maturzystkom i maturzystom Liceum im. Marii Konopnickiej.

Ostatnio organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego na terenie Torunia kursy, które mają za zadanie szkolenie wychowawców do wszelkich zakładów młodzieżowych: internatów szkolnych, domów dziecka, sanatoriów dla dzieci i świetlic szkolnych.

Kandydatki i kandydatów w wieku od lat 20 do 40 przyjmuje codziennie Sekretariat Kursów, mieszczący się przy ul. Szpitalnej 6. Przy wpisie na-

leży okazać świadectwa ukończenia szkoły średniej lub zawodowej.

Kurs rozpocznie się z końcem lutego i potrwa wraz z praktyką 4 miesiące.

Na cele opiekuńcze Polski Czerwony Krzyż urządza w sobotę dnia 16 bm. o godz. 20 w sali teatru Ziemi Kujawskiej Karnawałowy Wieczór Taneczny. Wzniosły cel, na jaki przeznaczają się dochód powinien zachęcić mieszkańców naszego miasta do pomocy tej milej imprezy.

Kuchnia Ludowa PCK w Włocławku, Królewiecka Nr. 24, wydała od 1. I. do 15. I. 1946 r. 9.000 porcji obiadowych i 1.300 porcji kawy.

Od początku tj. 17 czerwca 1945 r. Kuchnia Ludowa PCK wydała 132.768 obiadowych i 23.070 porcji kawy.

Sprawczyni Podrzużenia Niemowlęcia wykryta. Dzięki energicznemu przeprowadzonemu śledztwu przez Komórkę Śledczą I-go Komisarjatu MO. w Włocławku ustalono imię i nazwisko „matki” podrzuconego w dniu 4. 2. 7-dniowego niemowlęcia płci żeńskiej w korytarzu przy ul. 3-go Maja. Wymienionego dnia, „matka” opuściła wraz z dzieckiem szpital św. Antoniego o godz. 14-ej. Wracając do domu, powzięła myśl pozbycia się niemowlęcia, wybierając stary znany sposób pozostawienia w bramie, lub klatce schodowej.

Niegodny swój czyn tłumaczy tym, że nie była w stanie dać swemu dziecku należytej opieki i wyżywienia. Tłumaczenie to jednak jest wysoce niesprawiedliwe (pomijając już fakt macierzyństwa), ponieważ istnieje wiele innych szlachetniejszych sposobów, załatwiania podobnych spraw. Obecnie dziecko znalazło należyty opiekę u ob. Rymarkiewicz Janiny, mężatki zam. w Włocławku przy ul. Płockiej, która wszczęła starania adoptacji.

RADIO

SOBOTA, 16 lutego.

Dziennik — 7.00, 8.00, 12.10, 19.40, 22.45.
Przegląd prasy — 7.50, 18.15, 22.55.
Poszukiwanie rodzin — 12.50, 18.50, 19.15, 21.30, 23.25.
Muzyka — 7.15, 12.25, 13.05, 17.15, 17.30, 18.20, 19.00, 22.00, 23.05.
Audycje specjalne — 16.00 — Słuchowisko dla dzieci, 16.25 — Arie operowe, 16.45 — „Młodzi mówią”, 20.00 — „40 lat piosenki”, 20.45 — A. Mickiewicz.

Restauracja - Kawiarnia

„KUJAWIANKA“

3-go Maja 8 róg Cyganki

WYDAJE DANIA BAROWE

Specjalność: maczanika galicyjska, cynaderki i bigos

„Raz na widelec“

Bardzo duży wybór ryb w daniach barowych

„AWANTURKA FIRMOWA“

Obiady domowe z dwóch dań zł 45.—

Codziennie gra pierwszorzędną zespół muzyczny, koncertowo-dancingowy: wieczorem od godziny 19-ej

Ceny niższe niż u innych!

UWAGA! Codzienne o godz. 19-ej wieczór rozpoczyna się losowanie stolików. Goście wylosowanego stolika nie płacą z rachunek

ZAWIADOMIENIE.

Dnia 17-go lutego o godz. 15-ej w sali Rady Związków Zawodowych przy ul. Słowackiego 1 odbędzie się zebranie udziałowców projektowanej Spółdzielni „Stokupol” we Włocławku. Ze względu na ważność spraw obecność obowiązkowa.

Rada Nadzorcza.

Restauracja Wiktorja

przyjmie od zaraz:

bufetową wykwalifikowaną

dobrze się prezentującą

i gospodynię w tej pracy obznajmioną

Ogłoszenia drobne

Związek Zawodowy Muzyków komunikuje nam, że dnia 16. II. urzędza w sali RKU zabawę taneczną z atrakcjami. Do tańca przygrywać będzie orkiestra doborowa, składająca się z kilkunastu osób. Bilety wstępu przy wejściu na salę. Początek o godz. 9.

DNIA 14. 2. z pociągu pomyłkowo zabrano teczkę z pakunkiem. Zawartość buciuki. Proszę o zwrot. Gdańsk—Brzeźno, Puławskiego 14. Szajko Bronisław.

SPRZEDAM silnik elektryczny 40 KW. L. Szyszowski, Piekarska 2.

UNIEWAŻNIAM zgubiony dowód osobisty na nazwisko: Maćkowiak Stanisław, zam. Osiećciny.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę żywnościową za m-c luty na nazwisko Skibiński Roman, gajówka Polanka oraz 5 kartek żywnościowych i książeczkę z mleczarni na nazwisko Kowalewska Zuzanna, Gajówka Polanka.

UNIEWAŻNIAM zgubione kartki żywnościowe za m-c luty na nazwisko: Lewandowski Józef, Dzięwińska 33.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestr. RKU. nr. 535 na nazwisko Andrzej Hajnowski, zam. wieś Bochotnica Kościelna, gm. Nałęczów.

UNIEWAŻNIAM zgubiony dokument tożsamości konia wydany na nazwisko: Belzyta Wł. ze wsi Chodorążek, gm. Skępe.

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty na nazwisko: Michalak Marian, zam. Lubna 11.

Kalendarze ścienne i wszelkie czasopisma poleca Kiosk w Dzwonnicy, róg Tumskiej

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach 8 do 12 i od 2 do 5-tej. W soboty od 8 do 12-tej.

CENY OGŁOSZEN: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości, 1 szpalta po 5 zł., reklamowe — 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA 40 zł., z przesyłką pocztową 45 zł.

Przyjmuje w godz. 10—12 z wyjątkiem dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

Redakcja i Administracja: WŁOCŁAWEK, UL. BRZESKA 4. Telefon Nr. 11-26. REDAKTOR A. TURCZYNOWICZ.

E — 08845

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU. Drukarnia Diecezjalna, Włocławek, Brzeska 4. Odpow. za pismo: Kolegium Redakcyjne.